

Marian Anczyk

Kongres Federacji Adwokackich Izb Europy w Neapolu, 28 IV - 1 V 1994 r.

Palestra 38/9-10(441-442), 176-179

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ Kongres Federacji Adwokackich Izb Europy w Neapolu – 28 IV–1 V 1994 r.

W dniach od 28 kwietnia do 1 maja 1994 r. odbył się w Neapolu w salach Palazzo Serra di Cassano – Kongres Federacji Adwokackich Izb Europy (Fédération des Barreaux d'Europe).

W Kongresie wzięli udział przedstawiciele ok. 50 izb adwokackich, głównie z Europy Zachodniej. Z naszej części Europy w Kongresie uczestniczyli reprezentanci adwokatur Czech, Rumunii i Polski.

Obrady otworzyli Minister Sprawiedliwości Włoch – Prof. G. Conso oraz Prezydent Federacji – dziekan paryski Georges Flécheux.

Tematem wiodącym w pierwszym dniu obrad była przemoc – przemoc w mieście, w sporcie, w rodzinie i w polityce. Zagadnienie te przedstawili wybitni znawcy przedmiotu: Prof. Prof. A. Decocq i X. Raufer z Paryża, A. d'Avack z Rzymu, F. Tessitore i G. Marotta z Neapolu, A. Recasens z Barcelony – a także gł. Inspektor Policji Francuskiej D. Duglery, Prezes Międzynar. Stow. Sportu i Prawa A. Aunneau, b. dziekan paryski, a obecnie Sędzia Trybunału Praw Człowieka L. Pettiti oraz adwokaci zachodnioeuropejscy.

Mówiąc o przemocy, referenci wymieniając powszechnie znane i zatrważające przykłady przemocy w różnych dziedzinach życia w ostatnich latach – wskazywali na to, że ich przyczyną jest degradacja moralno-obyczajowa młodzieży w dużych ośrodkach miejskich, a będąca następstwem trudnych warunków materialnych i mieszkaniowych w przeludnionych peryferiach dużych miast, negatywny wpływ niektórych programów telewizyjnych i łatwy dostęp do wideokaset wątpliwej wartości. Te okoliczności oraz widoczny ostatnio duży ruch migracyjny wśród narodów Europy, a więc ruch ogromnych mas ludzi niemeldowanych, przy małej skuteczności organów policyjnych – przynoszą znaczący wzrost przestępczości, szczególnie niebezpiecznej w środowiskach nieletnich. Referenci negatywnie oceniali metody zwalczania tego zjawiska, jego surowszą penalizację. Zdaniem jednego z referentów – jedynie radykalna zmiana mentalności tak działaczy publicznych, jak i uczestników tego zjawiska może poprawić sytuację, ale referent świadom był, że jest to zadanie obliczone na długie lata, wyjątkowo trudne i kosztowne.

Mówiąc o przemocy w rodzinie Sędzia Pettiti wskazywał na kryzys rodziny, która nie zawsze spełnia swoją funkcję społeczną, albowiem rodzice wykazują m.in. zbyt małe zainteresowanie dziećmi z małżeństw-

wa, kształtowaniem ich osobowości czy czasem spędzaniem przez nie poza domem. Ta pasywna postawa rodziców prowadzi dzieci tak biednych, jak i bogatych rodziców na drogę przestępstwa, nadużyć seksualnych, a nawet prostytutki.

Jeśli idzie o przemoc polityczną i ideologiczną – referent wskazał na znane przypadki agresji o charakterze nacjonalistycznym czy religijnym i wyraził pogląd, że od ok. 3 lat wygasły niektóre ogniska zapalne zwłaszcza na Bliskim Wschodzie, a to dzięki zdecydowanej postawie państw i międzynarodowych organizacji oraz nowej polityce Syrii, która wreszcie uzmysłowiła sobie szkodliwość wszelkich akcji terrorystycznych w świecie.

Zdaniem Prof. Recasensa adwokaci mają poważną rolę do spełnienia na odcinku walki z przemocą. Wraz ze swymi korporacjami winni oni wykazywać większe społeczne zaangażowanie tam tylko, gdzie się da – a to w imię prawa i dobra społeczeństwa, w którym żyją.

W drugim dniu obrad uczestnicy Kongresu omówili sprawy deontologiczne adwokatów. Zebrani byli zgodni co do tego, że Kodeks deontologiczny uchwalony dnia 28 października 1988 r. w Strasburgu przez ówczesną Komisję Doradczą Europejskich Adwokatów (Commission Consultative des Barreaux d'Europe – w skrócie CCBE) jest kodeksem wzorcowym dla europejskich adwokatów. Na jego tle nasz Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i godności zawodu należy uznać za dobry, ale nie zawiera on uregulowań dotyczących ubezpieczenia zawodowego oraz rozliczeń finansowych z klientem. W gospodarce liberalnej duże wartości sporu w prowadzonych procesach czy ogromne kwoty będące przedmiotem zawieranych umów – nabierają szczególnego znaczenia tak dla adwokata w wypadku popełnienia błędu zawodowego, jak i klienta, który w takim przypadku może być narażony na duże straty. Z tego względu nasz Zbiór musi być uzupełniony o te dwa tematy, tym bardziej, że pragniemy być przyjęci do CCBE na statusie obserwatora.

Największe zainteresowanie i dyskusję wywołała problematyka tajemnicy zawodowej. Jedną z przesłanek dyskusji była informacja pisemna NRA, w której podaliśmy nasz problem w tej materii, prosząc o wyrażenie opinii. Pogląd polskiej adwokatury o bezwzględnym charakterze tajemnicy zawodowej znalazł szczególne poparcie adwokatów rumuńskich i czeskich, ale także adwokatury francuskiej, belgijskiej, niemieckiej, szwajcarskiej czy hiszpańskiej. Informowano przy tej sposobności, że niektóre kodeksy karne przewidują przestępstwo naruszenia tajemnicy zawodowej, od której adwokata nie może zwolnić nawet jego klient. Mówiono także o bardzo ograniczonych wyjątkach od tej zasady, a które dotyczą prania brudnych pieniędzy, zorganizowanej przestępczości czy przygotowaniach do wojny. Po

dyskusji zebrani podjęli uchwałę o bezwzględny obowiązkowi adwokata zachowania tajemnicy zawodowej, nie ograniczonej ani miejscem, ani czasem – a co leży w interesie porządku prawnego państwa jak i klienta z tytułu umowy zawartej z adwokatem.

Zagadnieniem ściśle związanym z etyką i tajemnicą zawodową jest sprawa kolizji interesów, którą omówiła przedstawicielka paryskiej adwokatury Gallot-Le-Lorier. Ten temat referentka omówiła na tle francuskiego prawa i orzecznictwa korporacyjnego, i powołując się na amerykańskie czy europejskie uregulowania. Podkreśliła ona, że pewne kwestie pojawiły się we Francji po fuzji nielicznej grupy radców prawnych z adwokatami w oparciu o ustawę z 31 XII 1990 roku. Kwestie te wyjaśnił dekret z 27 XI 1991 r. – a w szczególności jego art. 155, który warto zacytować:

„Adwokat nie może być doradcą, pełnomocnikiem czy obrońcą kilku klientów w tej samej sprawie, jeśli zachodzi konflikt interesów jego klienta – a w wypadku zgody stron – o ile istnieje poważne ryzyko powstania takiej kolizji. Winien on – w braku zgody stron, powstrzymać się od zajmowania się sprawą wszystkich klientów, gdy pojawi się kolizja interesów, o ile zachowanie tajemnicy zawodowej może być zagrożone, albo gdy jego niezależność jest zagrożona choćby częściowo.

Adwokat nie może przyjąć sprawy nowego klienta, jeśli istnieje obawa, że tajemnica informacji przekazanych przez byłego klienta może być zagrożona albo, gdy znajomość przez adwokata spraw byłego klienta sprzyjałaby nowemu klientowi w sposób nieusprawiedliwiony.

Gdy adwokaci wykonują zawód grupowo, powyższe przepisy mają zastosowanie wobec całej grupy jako całości jak i poszczególnych członków tej grupy.”

Przy tej okazji referentka zacytowała orzeczenie paryskiej korporacji z 23 lipca 1993 roku, którym ukarano byłego radcę prawnego za to, że podejmował się zastępstwa osób fizycznych i prawnych przeciwko swemu byłemu pracodawcy w sprawach, które mógł znać pośrednio czy bezpośrednio z racji wcześniejszego zatrudnienia.

Osobny szerszy ustęp swego wystąpienia referentka poświęciła kolizji interesów przy okazji redagowania aktów na życzenie jednej czy kilku stron. W tym wypadku referentka powołała się na przepis art. 3.2.2. Kodeksu deontologicznego CCBE i radziła odstąpienie od dalszej działalności zawodowej w sprawie kolizyjnej – łącznie „z obroną wykonania, ważności czy interpretacji dokumentu”. Dodała ona, że to ostatnie zagadnienie jest bardzo poważnie traktowane w Stanach Zjednoczonych z uwagi na grożące procesy odszkodowawcze z firmami ubezpieczeniowymi. Wydaje się, że w nowych warunkach wykonywania naszego zawodu – sprawa ta nabiera szczególnego znaczenia.

Na zakończenie obrad stwierdzono, że wprawdzie w programie przewidziano omówienie problematyki dot. wolności osiedlania się adwokatów zagranicą, szczególnie ważnej z uwagi na podpisane układy GATT – ale waga sprawy wymaga więcej czasu i dlatego postanowiono omówić ten temat na odrębnej sesji Federacji.

W sprawach organizacyjnych dokonano wyboru nowego Prezydenta Federacji, którym został na okres najbliższego roku adwokat brytyjski Michael COSGRAVE z Devon Asbot. Wiceprezydentura została zastrzeżona dla dziekana z Genewy, gdzie ma się odbyć wybór nowego dziekana w najbliższych dniach.

Następne posiedzenie Federacji odbędzie się w Anglii – w Bristolu w dniach 20–23 października 1994 r. Międzysesyjne zebranie odbędzie się w Strasburgu w IV–V 1995 r., a doroczne zebranie sprawozdawczo-wyborcze odbędzie się jesienią 1995 r. w Genewie.

Skarbnik Federacji, b. dziekan Brugii Moyekens przedstawił zebrany sprawę finansowe Federacji. Dotychczasowe wydatki były pokrywane z dobrowolnych składek członkowskich izb. Skarbnik uznał jednakże, że wzrost Federacji i jej działalności wymaga stałych dochodów. Problem składek będzie omówiony na najbliższym zebraniu w Bristolu.

Zamykając obrady Kongresu, jej Prezydent podziękował ustępującemu Prezydentowi za jego wkład w rozwój Federacji i podkreślił potrzebę współpracy z Radą Adwokatów Wspólnoty Europy (b. CCBE) w rozwiązywaniu wszelkich europejskich problemów adwokackich. Do tematów, które należy omówić w najbliższej przyszłości zaliczył wspomnianą wyżej wolność osiedlania się adwokatów zagranicą, sprawę relacji ludzi interesu z działalnością adwokatów oraz realizację zasady równości wobec prawa.

Polską adwokaturę reprezentowali na Kongresie jej Prezes Maciej Bednarkiewicz i czł. Prezydium NRA adw. Marian Anczyk.

Marian Anczyk